

نویسندگان:
کارول هیوتیک، کتی
سیمپک، و ساندرا کراونز
ترجمه:

متصور سیاح
کارشناس ارشد روان‌شناسی
آموزشی-کارشناس ارشد
تربیت بدنی دانشجوی
دوره‌ی دکتری تربیت بدنی
دانشگاه تهران

تربیت بدنی آموزش در سازگی همگانی

معلمان تربیت بدنی مدرسه‌های ابتدایی، همواره با چالش‌ها و پتانسیل‌های جدیدی همراه با تقاضا برای آموزش به همه‌ی بچه‌ها روبه‌رو هستند. سالن‌های ورزش معمولاً از دانش‌آموزانی هستند که تعداد آن‌ها دائم رو به افزایش است. کودکانی که در خانه با آن‌ها بدرفتاری می‌شود، کودکانی که تحت سرپرستی بچه‌های دیگرند، کودکانی که چاقند و اضافه وزن دارند، کودکانی که از قومیت‌های متفاوت با فرهنگ‌های گوناگون هستند و سابقه‌ی صحبت کردن به زبان‌های غیربومی دارند. آکستر و همکارانش (۲۰۰۰) اظهار داشته‌اند: «بچه‌هایی که وارد نظام مدرسه‌ای می‌شوند، از نظر توانایی در سطوح متفاوتی هستند. بعضی از آن‌ها از آمادگی لازم برخوردار نیستند، کم‌تحرک شده‌اند، مورد بدرفتاری قرار گرفته‌اند و سرراهی، بی‌خانمان، محبت ندیده، ترسان، بی‌اعتماد، خسته، گرسنه، و خشمگین هستند. بعضی هم عضو گروه‌های تبهکارند، یا می‌خواهند به عضویت آن‌ها درآیند و به مدرسه‌های عمومی اعتمادی ندارند.»

برآوردن نیازهای این کودکان مستلزم برنامه‌ریزی سنجیده و دقیقی است و به آموزش‌های عالی و یک دنیا صبر و حوصله در کنار عشق و محبت نیاز دارد. به طور فزاینده‌ای، معلمان تربیت بدنی مدرسه‌های ابتدایی مجبور می‌شوند، کودکانی را با داشتن انواع ناتوانی‌ها در کلاس خود بپذیرند. در حقیقت، در ۸۳ درصد از مدرسه‌های عمومی ایالات متحده از معلم تربیت بدنی می‌خواهند که مسؤولیت آموزش به کودکان معلول را به عهده بگیرد و آموزش تربیت بدنی را با توجه به ناتوانی‌های آن‌ها ارائه کند (بورگسون و همکاران، ۲۰۰۱). فراهم کردن خدمات آموزش تربیت بدنی به فراگیرانی که دارای معلولیت هستند، بسیار دشوار است، زیرا فقط گروه کوچکی از معلمان تربیت بدنی معمولی به متخصصان تربیت بدنی اصلاحی دسترسی دارند. بورگن من و همکارانش (۲۰۰۱) پی بردند،

تنها ۲۳ درصد از مدرسه‌هایی که به تربیت بدنی نیاز دارند، دارای یک متخصص تربیت بدنی اصلاحی هستند که با فراگیران معلول کار می‌کند و یا به صورت تیمی با معلم معمولی تربیت بدنی همکاری می‌کند. اجرای فرایند همگانی‌سازی و فراهم کردن آموزش با کیفیت برای دانش‌آموزانی که نیازهای متنوع شخصی و آموزشی دارند، حتی در مدرسه‌هایی که دارای عالی‌ترین و باتجربه‌ترین معلمان تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی هستند، کار دشواری است. در این میان، معلمان متعهد به تعالی آموزش بیش از همه در ارتباط با برآوردن نیازهای دانش‌آموزان معلول ترس دارند. البته، چنانچه معلم تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی با توجه به این

موارد که «بهترین اقدام‌ها» نام دارند،

به تدریس بپردازد، ترس چندانی

نخواهد داشت :

الف) استفاده از فعالیت‌های

متناسب با سن و رشد کودکان ؛

ب) تأکید بر تجربه‌ی همکاری به

جای رقابت ؛

ج) به کارگیری طیف وسیعی از

فعالیت‌ها، از جمله : کسب

شایستگی^۱ در فعالیت‌های جابه‌جایی و

غیر جابه‌جایی، مهارت‌های کنترل -

اشیا^۲، بازی‌های کم - سازمان یافته و

آسان^۳، حرکات موزون^۴ و رشد

آمادگی جسمانی^۵؛

د) ایجاد سیستم پاداش و

استفاده‌ی پایه‌ای از آن

پژوهشگاه‌های انسانی و مطالعات تربیتی
پرتال جامع علوم انسانی

در تشویق رفتار مناسب و بر حذر داشتن از رفتار نامناسب؛

ه) تشویق و رشد دادن رفتار خودتنظیمی^۶ (آکستر و همکاران، ۲۰۰۱؛ هلیسون، ۱۹۹۰؛ هلیسون و تمپلین، ۱۹۹۱؛ مارتن نک و هلیسون، ۱۹۹۷).

در این مقاله، به واقعیت‌های آموزش به معلولینی اشاره می‌شود که نیازهای منحصر به فرد و متنوعی دارند و پیشنهاددهای عملی درباره‌ی ترس‌های معلمان تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی که ملزم به فراهم آوردن برنامه‌ی تربیت بدنی برای بچه‌های معلول کلاس‌های معمولی تربیت بدنی هستند، ارائه خواهد شد.

ترس شماره‌ی ۱:

کمبود نفر (نیرو)

علت این ترس به جا، زیاد بودن تعداد دانش‌آموزان دارای معلولیت که باید در کلاس‌های تربیت بدنی مدرسه‌های ابتدایی گنجانده شوند، نیست، بلکه به این دلیل است که ۲۵ درصد از ایالات آمریکا سیاستی در پیش دارند که بر اساس آن، نسبت دانش‌آموز به معلم به حداکثر ممکن می‌رسد. در حال حاضر، میانگین نسبت دانش‌آموز به معلم در مدرسه‌های ابتدایی ۲۷ به ۱ است (بورگسون و همکاران، ۲۰۰۱). در بسیاری از ایالات و در بسیاری از مدرسه‌های منطقه‌ای استان‌ها، بچه‌ها و معلمان در کلاس‌هایی مشغول تحصیل هستند که یادگیری و ایمنی بچه‌ها را به مخاطره می‌اندازند. برای نمونه در بعضی از مدرسه‌های ابتدایی تگزاس، حضور ۶۰ تا ۱۰۰ دانش‌آموز در کلاس‌های تربیت بدنی امری عادی است.

یکی دیگر از دلایل نگرانی،

سیاست‌های مربوط به برنامه‌ریزی اداری است. این سیاست‌ها ماهیت کلاس را که باید منعکس کننده‌ی جامعه‌ی بزرگ‌تر باشد، در نظر نمی‌گیرند. تقریباً ۱۰ درصد ساکنان ایالات متحده معلول هستند.

مدرسه‌های ابتدایی نیز باید منعکس کننده‌ی جمعیت دموگرافیک باشند. برای مثال، اگر مدرسه‌ای دارای ۴۰۰ دانش‌آموز است، نباید بیش از ۴۰ نفر از بچه‌هایی که در آن تحصیل می‌کنند، به خدمات مخصوص آموزشی نیاز داشته باشند.

چنین وضعیتی برای کلاس‌های تربیت بدنی نیز باید رعایت شود. چنانچه یک کلاس تربیت بدنی ۴۰ دانش‌آموز داشته باشد، بیش از چهار دانش‌آموز آن نباید دارای معلولیت باشند. چنین وضعیتی ایده‌آل است. البته مدرسه‌های بسیاری هم وجود دارند که فقط دانش‌آموزان معلول را می‌پذیرند و یا مدرسه‌هایی وجود دارند که منابع و نیروهای آن‌ها مختص دانش‌آموزانی است که معلولیت دارند. در هر صورت، اگر مدرسه‌ای برای آموزش تربیت بدنی به بچه‌های دوره‌ی ابتدایی به اندازه‌ی کافی نیرو نداشته باشد، باید به دنبال راه‌هایی برای برطرف کردن این مشکل باشد.

ایجاد یک برنامه‌ی مؤثر مبتنی بر آموزش به کمک هم‌سالان^۷، و به کار گرفتن و تعلیم بزرگسالان داوطلب همکاری، می‌تواند راه مؤثری برای تأمین دستیاران معلم تربیت بدنی باشد. در چنین شرایطی، متخصص تربیت بدنی اصلاحی می‌تواند تعلیم‌دهنده‌ای^۸ عالی باشد، ولی معلم تربیت بدنی عمومی ممکن است، به آموزش ویژه‌ای برای برنامه‌ی آموزشی

تربیت بدنی، سبک آموزش و سبک مدیریت رفتار نیاز داشته باشد.

«نظام آموزش هم‌سالانی» از جمله روش‌هایی است که نشان داده می‌تواند، شرکت بچه‌های معلول در برنامه‌ی تربیت بدنی را به طرز مؤثر آسان کند (بلاک و همکاران، ۱۹۹۵؛ هیوستون و همکاران، ۱۹۹۷؛ لیبرمن و همکاران، ۲۰۰۰). راهکارهای ویژه‌ای برای معلمان تربیت بدنی ابتدایی که می‌خواهند از سبک آموزش هم‌سالانی بهره بگیرند، در تابلوی ۱ ارائه شده است. معلم تربیت بدنی عمومی می‌تواند، از طریق یافتن داوطلبان بزرگسال، سیستم پشتیبان خود را برای تأمین «نیروی بیش‌تر»^۹ به وجود آورد.

از جمله، رانندگان اتوبوس‌های مدرسه‌های دارای بچه‌های معلول، یکی از نامزدهای عالی برای ساعت‌های وسط روز و زمانی هستند که آن‌ها به رانندگی اشتغال ندارند. برخی از این رانندگان، ارتباطات عاطفی و مراقبتی عالی با دانش‌آموزان معلول و والدین آن‌ها برقرار می‌کنند و از فرصت برای کار با آن‌ها در محیطی متفاوت، استقبال می‌کنند. همچنین، بزرگسالانی که برای نظارت بر زمین‌های بازی استخدام می‌شوند نیز می‌توانند، در طول اوقات استراحت برای غذا، یا قبل و بعد از ساعت کار خود، داوطلبانه همکاری کنند. این گونه کارکنان مدرسه‌ها، اغلب به طور خاصی علاقه‌مندند که فرصت آموزش مهارت‌های جدید را به دست آورند و با این کار، وضعیت استخدامی خود را مستحکم‌تر سازند.

اعضای خانواده، به خصوص آن‌هایی که بعد از ظهرها یا شب‌ها کار

تابلوی ۱. برنامه‌ی آموزش هم‌سالی: راهکارهای ویژه برای شروع کار

قبل از این که کار مدرسه شروع شود:

- طرح مکتوبی را برای برنامه‌ی آموزش هم‌سالی، با مدیر مدرسه در میان بگذارید.
- با نیروهای کلیدی (نظیر ناظم مدرسه، متخصص آموزشی، رهبر تیم تخصصی آموزشی، تعلیم دهنده‌ی ویژه) کار کنید تا بتوانید، برنامه‌ای پایدار برای همه‌ی بچه‌های درگیر به اجرا درآورید.
- درباره‌ی برنامه‌ی آموزش هم‌سالی و انتظاراتی که از آن دارید، با نیروهای آموزشی (معلم تربیت بدنی و افراد دست‌اندرکار آموزش ویژه) بحث و گفت‌وگو کنید.
- با متخصص برنامه‌ی تربیت بدنی اصلاحی (در صورتی که چنین فردی وجود دارد)، همکاری کنید.

موقنی که مدرسه شروع می‌شود:

- با دانش‌آموزان تربیت بدنی عمومی که در کلاس‌های تربیت بدنی، هم‌کلاسی‌های معلول با نیازهای ویژه دارند، درباره‌ی اهمیت برنامه و مسؤولیت آن‌ها گفت‌وگو کنید. به آن‌ها توضیح دهید، زمان بعضی از حرکات آن‌ها، چنانچه به فرد دیگری کمک کنند، کم خواهد شد. به سؤالات و نگرانی‌های آن‌ها پاسخ دهید و به آن‌ها فرصت دهید، درباره‌ی داوطلب شدن فکر کنند.
- به طور خصوصی به افراد گروه هم‌سال فرصت دهید که تصمیم بگیرند، داوطلب شوند یا از این کار صرف نظر کنند.
- برای والدین دانش‌آموزانی که مایلند داوطلب شوند، نامه‌ای بفرستید و در آن، ماهیت مسؤولیت فرزندشان را تشریح کنید و «کسب اجازه» برای شرکت کودک را مکتوب نمایید.
- برای والدین کودک معلول که بناست در برنامه‌ی ویژه‌ای شرکت کند، نامه‌ای بفرستید و مجوز شرکت وی را برای برنامه درخواست کنید.
- در سالن ورزش، محلی را (پوستر یا تابلو اعلانات) به اعلام هفتگی برنامه‌ی گروه هم‌سالان اختصاص دهید.

قبل از هر جلسه درس:

- با معلم تربیت بدنی و متخصص تربیت بدنی اصلاحی و گروه هم‌سالان، برای تفاهم درباره‌ی اصلاحات و تغییراتی که در برنامه‌ی ویژه‌ی فعالیت‌ها، بازی‌ها و مهارت‌ها به عمل آورده‌اید، ارتباط برقرار کنید.

در طول هر جلسه:

- همه‌ی بچه‌ها را زیر نظر داشته باشید و به آن‌ها بازخورد بدهید.

بعد از هر جلسه:

- با همه‌ی افراد کاردان برای کسب اطلاعات بیش‌تر در مورد تمام جنبه‌های درس تماس بگیرید.

در پایان سال تحصیلی:

- به همه‌ی افراد گروه هم‌سال داوطلب، گواهی‌نامه‌ی قدردانی بدهید.

می‌کنند، ممکن است مایل باشند که قبل از شروع کار و یا بعد از پایان کار خودشان به مدرسه بیایند و به بچه‌هایی که معلولیت دارند، در سالن ورزش کمک کنند. این‌گونه افراد می‌توانند، فراهم آورنده‌ی خدمات حیاتی برای کودکان دارای معلولیت باشند؛ به خصوص اگر در بازی و حرکات موزون بچه‌ها با آن‌ها مشارکت کنند. این کار می‌تواند فهم فرهنگی را افزایش دهد و فرهنگ بازی و فعالیت بدنی را تشویق کند. (سابورن و هیوتینگ، ۲۰۰۱). نمونه‌ای از شرح وظایف برای داوطلبان بزرگسال برای چنین مشارکت‌هایی در تابلوی ۲ ارائه شده است.

گاهی یک داوطلب بزرگسال نمی‌تواند به طور مداوم به این کار تعهد بسپارد، اما مایل است که مثلاً هفته‌ای یک روز به کودکی دارای ناتوانی در مدرسه کمک کند و یا در یک جشنواره‌ی پائیزی تربیت بدنی، این کار را انجام دهد. اعضای خانواده و دیگر داوطلبان بزرگسال که نمی‌توانند در طول روز آموزشی مدرسه کمک کنند، ممکن است مایل باشند، با دیگر پروژه‌های مدرسه همکاری کنند تا معلم بتواند، آموزش‌های معنی‌دار و تجربیات مفیدی را برای بچه‌ها فراهم آورد (به تابلوی ۳ مراجعه کنید). برنامه‌ی آموزشی هم‌سالی و به کارگیری دیگر نیروها و استفاده از داوطلبان می‌تواند، به معلم تربیت بدنی عمومی کمک کند، بر ترس همراه با آموزش به فراگیرانی که دارای معلولیت هستند، غلبه کند.

تابلوی ۲. در سالن ورزش: شرح وظایف داوطلبان بزرگسال

- زمانی که دانش آموزان وارد سالن می شوند، به آن هایی که به سرعت به نقطه ی تعیین شده می روند، خوشامد بگویید.
- در فاصله ی نزدیک به دانش آموزان دارای نیازهای ویژه قرار بگیرید. چنانچه خیلی آرام نشسته اند، آن ها را تشویق کنید. در صورتی که آرام نیستند، دانش آموزی را که از همه به آن ها نزدیک تر است و رفتاری مناسب از خود نشان می دهد، با اشاره تأیید کنید.
- در طول اجرای برنامه ی آمادگی، به بچه هایی که معلولیت دارند کمک کنید، حرکت دراز و نشست^{۱۱} را انجام دهید. این کار را به آرامی با کشیدن بازوهای آن ها، در حالی که به صورت ضربدر روی سینه قرار گرفته اند، انجام دهید. سپس وقتی به حرکت بعدی می روید، به دانش آموز دیگری کمک کنید که معلولیت ندارد.
- بعد از این که یک مهارت جدید مطرح می شود، این مهارت را دوباره برای کودکان معلول نمایش دهید و این کار را در مقابل وی به نحوی انجام دهید که بتواند حرکت شما را بدون این که به حرکت قبلی برگردد، تقلید کند.
- هنگام انجام حرکت ایستگاهی^{۱۱}، دور بزنید و به همه ی کودکان کمک کنید، اما نگاه بیش تری به بچه هایی که نیاز ویژه دارند، معطوف نمایید.
- در حین فعالیت های گرم کردن، در فاصله ی نزدیک به دانش آموزانی که نیاز ویژه دارند بمانید. همه ی بچه هایی را که حرکات کششی و آرامش انجام می دهند، تحسین کنید.

تابلوی ۳. پروژه برای داوطلبان بزرگسالی که می توانند وقت و استعداد خود را خارج از وقت مدرسه به مشارکت بگذارند.

- مواد آموزشی پایه را به زبان های متفاوت ارائه کنید.
- به والدین دانش آموزانی که به یک زبان بومی درباره ی رویدادهای ویژه، رویدادهای خانه و مدرسه، و غیره صحبت می کنند، تلفن بزنید.
- موادی را که از آن ها می توان، وسایل ساده و ارزان قیمت سالن ورزش را تهیه کرد، بازیافت کنید.
- یک خبرنامه ی تربیت بدنی برای استفاده ی والدین، اعضای جامعه، و حرفه ای های مدرسه های دیگر در منطقه منتشر کنید.
- فهرستی از افراد خدمتگزار تربیت بدنی مدرسه های ابتدایی تهیه و منتشر کنید تا والدین، افراد حرفه ای و دانش آموزان بتوانند، درباره ی آمادگی جسمانی، اوقات فراغت، تفریحات سالم و فعالیت های ورزشی برای کودکان دارای معلولیت یا بدون معلولیت، اطلاعات خود را با هم به مشارکت بگذارند.
- یک صفحه ی وب مخصوص تربیت بدنی مدرسه های ابتدایی ایجاد کنید و در آن، اطلاعات زیر را بگنجانید:
 - معرفی دانش آموزان برجسته یا شاخص تربیت بدنی در هر یک از کلاس های مدرسه، هر ماه؛
 - پیام های تشکر^{۱۱} برای اعضای داوطلب، کاردان ها، معلمان کلاس های عمومی و مدیرانی که در طول اجرای برنامه ی تربیت بدنی مدرسه های ابتدایی مفید بوده اند؛
 - معرفی فعالیت های بدنی متناسب با فصل، برای کودکان و خانواده ی آن ها؛
 - معرفی وب سایت های دارای فعالیت های مناسب که خانواده ها بتوانند، با هم از آن استفاده کنند؛
 - یافتن و ثبت نوارهای موسیقی مناسب برای استفاده در کلاس.
- پوسترهایی با تصویرهای زیرنویس دار از فعالیت بدنی برای کلاس تهیه کنید.
- از طریق هماهنگی با سایر مسؤولان، بکوشید منابع مالی جمع آوری کنید و زمین بازی مناسبی در مدرسه ایجاد کنید.

گروه از راهکارها استفاده کنند، این راهکارها بی نهایت مؤثرتر خواهند بود.

ترنس شماره ۲: شروع کار

کودکان معلول تفاوت چندانی با کودکان غیرمعلول ندارند. در صورتی که مدرسه دارای «مشاور تربیت بدنی اصلاحی»^{۱۵} باشد، این فرد حرفه‌ای می‌تواند، اطلاعات زیر را در اختیار معلم ورزش عمومی قرار دهد تا او کار را با بچه‌ها آغاز کند:

- ارزیابی جامع از تربیت بدنی اصلاحی؛

یکی از بهترین و کاربردی‌ترین راه‌های ارتباط با همه‌ی دانش‌آموزان در کلاس، استفاده از نمودارها و تصویرهاست. یک راهکار مؤثر مداخله‌ای^{۱۶} برای انجام این کار، استفاده از نمودار افقی است که به کودکان کمک می‌کند، ترتیب دستورالعمل‌ها و فعالیت‌ها را بدانند. راه دیگر این است که نموداری فراهم کنیم که رابطه‌ی کلمه-تصویری در آن وجود داشته باشد و فهم کودکان را تقویت کند و منجر به افزایش دایره‌ی لغات^{۱۷} کاری کودکان در کلاس شود. درمان‌گران تکلم و نیز متخصصان آموزشی ویژه، در برقراری ارتباط مؤثر با فراگیران منابعی عالی محسوب می‌شوند، اگر افراد حرفه‌ای که با کودکان کار می‌کنند، همگی از یک

ترنس شماره ۲: مشکل در برقراری ارتباط

با در نظر گرفتن تنوع کودکانی که در حال حاضر در مدرسه‌های عمومی حضور دارند، برقراری ارتباط می‌تواند بسیار سخت و پردردسر باشد. در نهایت ارتباط مؤثر، پایه‌ی اصلی فرایند آموزشی است. غالباً ارتباط برقرار کردن با کودکانی که معلولیت دارند، در مقایسه با کودکانی که به زبانی بومی صحبت می‌کنند که برای معلم ناشناخته است، نسبتاً کار آسان‌تری است. بعضی از توصیه‌های عملی برای ارتباط برقرار کردن با دانش‌آموزان گوناگون یک کلاس، تحت عنوان «همه‌ی فراگیران»، در تابلوی ۴ ارائه شده است.

تابلوی ۴. فنون افزایش و بهبود ارتباط با همه‌ی بچه‌ها

- داشتن قیافه‌های ساده در ارتباط برقرار کردن با همه‌ی بچه‌ها، و صحبت در مورد رفتار آن‌ها و انتظارآشان، به ویژه در ابتدای سال تحصیلی، بسیار مؤثر است.
- بیانات چهره‌ای خارج از حد برای نشان دادن هیجانات پایه‌ای (لبخند و اخم)، در برقراری ارتباط بسیار خوب است.
- یک برنامه‌ی افقی با تصویر و شکل که ترتیب فعالیت‌های کلاس را نشان دهد، تهیه کنید.
- فهرستی از فعالیت‌های متداول کلاسی با تصویر تهیه کنید.
- از موسیقی برای شروع و توقف فعالیت‌ها استفاده کنید.

• اطلاعات پایه ای درباره ی ناتوانی دانش آموز؛

• هدف های سالانه . در صورتی که کمیته ی «برنامه ی تربیتی فردی»^{۱۶} چنین هدف هایی را توصیه کند، باید در برنامه ی تربیت بدنی عمومی منظور شوند؛

• راهکارهای مداخله ای که قابل استفاده در برنامه ی تربیتی فردی باشند، به انضمام بازی ها و فعالیت های مناسب برای کلاس؛

• توصیه ها و اصلاحات در مورد وسایل؛

• توصیه های برنامه ای که با برنامه ی آموزشی ایالتی و استانی مدرسه ها مطابقت داشته باشند .

• راهکارهای مدیریت رفتاری که رفتار هر یک از دانش آموزان کلاس را بهبود بخشد و نیازهای کودکان معلول را در نظر داشته باشند .

• پیشنهادهای درباره ی دستورالعمل های ارزیابی و نمره گذاری استانی و ایالتی (آکسر و همکاران، ۲۰۰۱؛ بلاک

و کوناستر، ۱۹۹۹؛ بلاک و همکاران، ۲۰۰۱؛ هیوتیگ و ردرس، ۲۰۰۲؛ جانسون و همکاران، ۲۰۰۲؛ لامستر و همکاران، ۱۹۹۸؛ پلیس و همکاران، ۲۰۰۱؛ و تریپ، ۲۰۰۱).

متأسفانه، بسیاری از مدرسه های منطقه ای فاقد متخصص تربیت بدنی اصلاحی هستند. همان طور که اشاره شد، کم تر از یک چهارم معلمان تربیت بدنی به متخصص تربیت بدنی اصلاحی و یا مشاور دسترسی دارند (بورگسون، ۲۰۰۱)، اما منابع اطلاعاتی بسیاری در این زمینه وجود دارند. بهترین منبع اطلاعاتی در مورد کودکان دارای معلولیت و نیازهای ویژه، برنامه ی تربیت بدنی او با اعضای خانواده اش است .

غالباً اعضای خانواده در بورکراسی آموزش ویژه غرق می شوند و برنامه ی آموزش تربیت بدنی مورد نیاز کودکان در رأس اولویت های آن ها قرار نمی گیرد (هیوتیگ، ۲۰۰۲).

معمولاً، توجه اعضای خانواده حول محور تضمین اکتساب مهارت های علمی و زندگی روزانه است. شاید این به علت کوتاهی در سهیم ساختن اعضای خانواده در فهم «مدل جدید تربیت بدنی» است که نیازهای مهم برای برنامه ریزی تربیت بدنی ویژه ی کودکان غیر معلول و معلول را مورد توجه قرار می دهد. به هر صورت، هنگامی که اعضای خانواده مطلع می شوند که فردی حرفه ای به کودک آن ها علاقه دارد و با او در تربیت بدنی عمومی کار می کند، بسیار خوشحال می شوند. در این راه، اولین گام این است که از اعضای خانواده بخواهیم، اطلاعاتی در مورد کودک بدهند که

بتوان در سالن ورزش بهتر به او کمک کرد (تابلوی ۷). اولین ارتباط با اعضای خانواده، پایه و اساس رابطه برای کاری عالی با کودک و خانواده وی را بنا می گذارد.

دیگر افرادی که در فرایند برنامه ریزی فردی شرکت می کنند نیز می توانند، منابع اطلاعات مفیدی باشند. برای مثال، معلم ویژه ممکن است بتواند اطلاعات مفیدی درباره ی ارتباط گرفتن با کودکان فراهم کند. درمان گران تکلم نیز در صورت لزوم می توانند، اطلاعات مفیدی درباره ی سیستم برقراری ارتباط ارائه کنند. متخصصی که با کودکی کار می کند، اغلب درباره ی توانایی ها و نیازهای او بسیار حساس است.

به علاوه، اطلاعات بسیار زیادی در منابع اینترنتی موجودند و به معلم تربیت بدنی عمومی که دانش آموز معلولی در کلاس تربیت بدنی دارد، کمک می کنند. این منابع عبارتند از:

۱. پروژه INSPIRE، در سایت: www.twu.edu/INSPIRE
۲. PE Central، در سایت: www.pecentral.org
۳. PELINKS4U، در سایت: www.pelinks4u.org
۴. Adoapted physical Education، National Standard، در سایت: www.cortland/APENS
۵. The National information Center for Children and Youth with disability، در سایت: www.nichy.org

همچنین، هر کدام از این سایت ها دارای ابزاری است که به کمک آن می توان، سؤالات را مطرح کرد و از

فردی متخصص، پاسخ آن‌ها را دریافت کرد.

ترس شماره ۴:

ایمن نگه داشتن کودکان

یکی از ترس‌هایی که مانع کار معلمان تربیت بدنی عمومی می‌شود، ایمن نگه داری کلاس‌هاست. معلمان، نه تنها نگرانند که کار اشتباهی انجام دهند (بد رفتاری)^{۱۳}، بلکه این نگرانی را دارند که در انجام کار صحیح کوتاهی کنند (نادرستی)^{۱۴}. اضافه

شدن کودکان معلول به کلاس‌های آن‌ها، مشکلات بیش تری برایشان ایجاد می‌کند. معلمان تربیت بدنی اغلب نگران فقدان آمادگی این در موارد هستند:

(الف) پیش‌بینی و اجتناب از شرایط بالقوه خطرناک؛

(ب) پیشگیری و تشخیص فوریت‌های پزشکی؛

(ج) در پیش گرفتن راهکارهای مرتبط با درس و مداخله‌های

اصلاحی؛

(د) سر و کله زدن با زورگویان^{۱۵}. ایمنی همیشه باید در رأس امور مربوط به تصمیم‌گیری درباره‌ی کودکان معلول و غیرمعلول قرار داشته باشد. راهکارهای همگانی‌سازی ایمنی که در این جا عنوان می‌شوند، می‌توانند نگرانی معلمان تربیت بدنی را در مورد ایمنی دانش‌آموزان برطرف کنند (تابلوی ۵).

تابلوی ۵. راهکارهای ایمنی برای همه‌ی دانش‌آموزان

- ملاحظات ویژه برای کودکان معلول کلاس خود را بشناسید و با معلم تربیت بدنی اصلاحی، مربی ویژه، والدین، فیزیوتراپیست، درمانگر حرفه‌ای (شغلی)، پزشک، معلم تربیت بدنی اصلاحی دانشگاه، و یا یک سایت اینترنت که به آموزش تربیت بدنی کودکان معلول اختصاص دارد، نظیر پروژه‌ی PE-central، INSPIRE، یا Adapt-Talk مشاوره کنید.
- سیستمی برای موارد اورژانس بنا کنید.
- مطمئن شوید که تلفن همراه یا «واکی تاکی»، برای ارتباط برقرار کردن، در دسترس شماست.
- روش یادگیری معقولی را برای رشد مهارت، درک مفاهیم حرکتی و انجام فعالیتی که از لحاظ رشدی متناسب با سن بچه‌ها هستند، انتخاب کنید و شیوه‌ی یادگیری و توانایی‌های همه‌ی بچه‌ها را متناسب با مهارت‌ها، مفاهیم حرکتی و فعالیت‌ها در نظر بگیرید.
- برنامه‌های آموزشی را مبتنی بر استانداردهایی طراحی کنید که همگانی هستند؛ به طوری که جو کلاس آموزشی مسابقه‌ای نشود و براساس هدف‌های فردی و بهترین وضعیت فردی دانش‌آموزان شکل بگیرد.
- برنامه‌ها را براساس ایمنی، موفقیت، و شرکت تمام فراگیران در هر طرح درس کلاسی تنظیم کنید.
- مقررات کلاس را به حداقل برسانید و به شکل رفتارهای مثبت، به زبان ساده بنویسید و روی دیوارها نصب کنید.
- انتظار رفتار محترمانه را داشته باشید. رفتارهایی را بپذیرید و پیشرفت دهید که زبان مثبت، تعاون و تشویق در آن‌ها دیده می‌شوند.
- از نزدیک مراقب همه‌ی بچه‌ها باشید تا از وجود علائم بالقوه‌ی سلامتی، مطمئن شوید. علائم رفتاری نظیر، خس‌خس^{۱۶}، گیجی^{۱۷} یا صورت افروخته^{۱۸}، و رفتارهایی را که ممکن است به مصدومیت منجر شوند، زیر نظر داشته باشید.
- بر شرکت ایمن همه‌ی بچه‌ها در برنامه‌ها نظارت داشته باشید و اعمال غیر ایمن را فوراً متوقف سازید. تأکید کنید، همه‌ی بچه‌ها از وسایل ایمنی محافظتی، نظیر: کلاه ایمنی، نبض‌نگار، و محافظ صورت استفاده کنند.
- قبل از شروع هر کلاس، وسایل را بازرسی و امتحان کنید و آن‌ها را از نظر خطرات بالقوه بررسی نمایید.
- از وسایلی استفاده کنید که برای همه‌ی دانش‌آموزان شما مناسب و ایمن باشند. از لحاظ اندازه و ساختار، وسایل مناسبی برای همه‌ی بچه‌ها فراهم کنید.
- حداقل سالی یک بار از مدیر مدرسه درخواست کنید، کلاس‌های کم‌تعدادتری به شما بدهد و یا از وی بخواهید که پشتیبانی بیش تری برای کلاس‌های بزرگ‌تر فراهم کند تا این کلاس‌ها ایمن‌تر و از نظارت مؤثرتری برخوردار شوند و فرصت‌های یادگیری ایده‌آلی را فراهم کنند. نسخه‌ای از این درخواست‌ها را نزد خود نگه دارید.

می توان یک معلم تربیت بدنی اصلاحی متخصص یا معلم تربیت بدنی را که گواهی نامه ی ویژه دارد، با انعقاد قراردادی به خدمت گرفت تا ارزیابی را انجام دهد و توصیه های برنامه ای را صادر کند.

تیم IEP^۳ درباره ی مناسب بودن شرکت دانش آموزان در ارزیابی مبتنی بر استانداردهای ایالتی یا منطقه ای تصمیم می گیرد. لازم است، تمام نیروهایی را که دست اندرکارند، از سیاست های ایالتی و منطقه ای، و عواقب تبعیت نکردن از آنها، مطلع سازیم، (تارلو و همکاران، ۲۰۰۰). با درک صحیح از قوانین و ارزیابی های مبتنی بر استانداردها می توان، راهکارهایی قانونی و همگانی پیشنهاد کرد (تابلوی ۶).

شوند و انطباق های لازم اعمال شوند. به نظر تورلو و همکارانش (۲۰۰۰)، انطباق هایی که معمولاً به کار برده می شوند را می توان به صورت زیر دسته بندی کرد:

- شکل ارائه (اشاره به یک پاسخ)
- محل برگزاری آزمون (در منزل یا توسط خود فرد)
- زمانبندی آزمون (افزودن به وقت یا اجازه ی استراحت های بیش تر)
- ارزیابی های جایگزین دیگر را باید برای دانش آموزانی که معلولیت دارند و نمی توانند در ارزیابی های استاندارد شرکت کنند، در نظر گرفت. معمولاً، معلم تربیت بدنی عمومی که برای تکمیل ارزیابی تعلیم ندیده است، نباید مسؤولیت برگزاری آزمون را به عهده بگیرد.

ترس شماره ۵:

ارزیابی های ایالتی و منطقه ای

اقدام آموزشی آمریکا در سال ۱۹۹۴ تحت عنوان «بهبود بخشیدن به مدرسه های آمریکا»، بر این موضوع تأکید می ورزد که دانش آموزان معلول باید در ارزیابی های منطقه ای و ایالتی منظور شوند (تارلو، ۲۰۰۰). اولین راهکار معلمان تربیت بدنی برای رودرویی با ترس از ارزیابی، فهم قانون است. «اقدام آموزشی ناتوانان» (۱۹۹۷) التزام دارد که معلولان (ناتوانان) در ارزیابی های ایالتی شرکت داده شوند:

- آزمون استاندارد می شود، به آن ها نیز داده می شود.
- برای سنجش پیشرفت دانش آموزانی که نمی توانند به طور معنی دار در فرآیند ارزیابی استاندارد شرکت کنند، ارزیابی جایگزینی طراحی شود و مورد استفاده قرار گیرد.
- آزمون استاندارد مورد بحث، نوعی ارزیابی ایالتی یا منطقه ای در مورد محتوایی استاندارد (دانش یا مهارت) و استانداردهای اجرایی (معیار شایستگی یا شاخص) است که به مناسبت رفرم مبتنی بر استانداردها ایجاد شده است. در تربیت بدنی، این آزمون به استانداردهای آمادگی جسمانی و سلامتی وابسته است. دانش آموزانی که دارای طرح های فردی آموزشی نیستند، باید در این آزمون ها شرکت کنند. اگر قرار باشد، دانش آموزی در یک آزمون استاندارد شرکت کند، باید موارد انطباق این آزمون با شرایط دانش آموز شناسایی

تابلوی ۶. راهکارهایی برای ارزیابی مبتنی بر استانداردها برای کودکان معلول

- استانداردهای ارزیابی برای ایالت یا منطقه خود را بشناسید.
- استانداردها را بر اساس علاقه‌ها و توانایی‌های دانش‌آموزان خود، با ایجاد ملاک‌های همگانی، طراحی کنید.
- یک تیم IEP به نحوی تشکیل دهید که بین نیازهای دانش‌آموزان معلول، زمان‌های مقرر، ابزارهای ارزیابی، انطباق‌های جایگزین و برنامه‌ی آموزشی رابطه‌ی مثبتی وجود داشته باشد (چالمرز و فالیده، ۱۹۹۶).
- سعی کنید با ابزارهای ارزیابی که از همه بیش‌تر در ناحیه یا ایالت شما استفاده می‌شوند آشنایی پیدا کنید.
- مشخص کنید که چه نوع انطباق‌هایی برای دانش‌آموزان شما تحت عنوان یک تیم IEP مورد نیاز است و از همین انطباق‌ها در برنامه‌ی آموزشی استفاده کنید.
- در صورتی که ارزیابی دیگری مورد نیاز است، نام متخصص برنامه‌ی تربیت بدنی اصلاحی را که می‌تواند ارزیابی را تکمیل نماید، پیشنهاد کنید و توصیه‌های برنامه‌ای را به مدرسه‌ی منطقه ارائه دهید.
- در جست‌وجوی یاری گرفتن از باشگاه‌های بزرگ تربیت بدنی، دانشگاه‌های محلی، والدین و بزرگسالان داوطلب باشید تا به شما در ارزیابی‌های انتخابی کمک کنند.
- انواع گوناگون ارزیابی‌ها را در طرح‌های آموزشی روزانه طوری بگنجانید که تمام دانش‌آموزان کلاس شما را دربرگیرد.
- هنگام تدریس مهارتی که در آن معیاری به کار برده و از آن در ارزیابی استفاده می‌شود، بر آن تأکید ورزید؛ به طوری که دانش‌آموزانی که در آن مهارت با آن معیار مقایسه و ارزیابی خواهند شد، در اجرای مهارت شرکت کنند (جانسون و همکاران، ۲۰۰۲).

ترس شماره‌ی ۶:

پاسخگویی مضاعف

در عصر رفرف مبتنی بر استاندارد، پاسخگویی بحث داغی است. این به علت تحریم‌ها و پاداش‌هایی است که در نتیجه‌ی آن اعمال می‌شود. برخورد با جوابگویی در ایالات مختلف متفاوت است و پیامدهای ناشی از آن هم نیز تفاوت دارند (تارلو، ۲۰۰۰). تمام معلمان تربیت بدنی تا حدی نگران عملکرد دانش‌آموزان خود در ارزیابی‌های مبتنی بر استانداردها هستند. آیا نتیجه‌ی ارزیابی آن‌ها آنچه که در کلاس آموخته‌اند، منعکس می‌کند؟ چگونه یک مدرسه با مدرسه دیگر مقایسه خواهد شد و به خصوص این مقایسه با مدرسه‌هایی که تعداد کم‌تری دانش‌آموز دارند و یا وقت بیش‌تری به تربیت بدنی اختصاص می‌دهند چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟ ترس معلمان تربیت بدنی مدرسه‌هایی که در کلاس‌های خود در

کنار دانش‌آموزانی معمولی، دانش‌آموزان معلول دارند، مضاعف است؛ زیرا آن‌ها احساس می‌کنند که پاسخگویی دو مکانیزم متفاوتند؛ یکی معیار وابسته بر استانداردهای ارزیابی عمومی و دیگری معیار IEP. معلمان نگران نمره‌ی دانش‌آموزان معلولی هستند که بالقوه می‌توانند، نمره‌ی بقیه‌ی کلاس یا نمره‌ی مدرسه را پائین بیاورند. به علاوه نگراند، وقت اضافی که صرف آموزش دانش‌آموزان معلول می‌شود، زمان آموزش به دانش‌آموزان معمولی را کاهش دهد.

قبل از هر چیز و مهم‌تر از همه باید بگوییم که معلم تربیت بدنی، پاسخگویی ارائه‌ی خدمات به همه‌ی دانش‌آموزان است و این خدمات شامل دانش‌آموزان عادی و معلول می‌شود. دوم این‌که معلم مسؤول محترم شمردن و احترام به قوانین ایالتی و دولتی است. هیأت رئیسه‌ی مدرسه‌ی منطقه و ناظم مدرسه پاسخگویی به کار بستن سیاست‌ها و

روش‌هایی هستند که دستورالعمل‌های قانونی را به اجرا در می‌آورند. سوم، معلم تربیت بدنی عمومی مسؤول به کار بستن IEP است و باید به بچه‌ها کمک کند، هدف‌های تربیت بدنی را بر آورده کنند. اگر معلم تربیت بدنی از این راهکارها استفاده کند، دیگر نباید نگران پاسخگویی باشد.

ترس شماره‌ی ۷:

نمره دادن

مورد دیگری که رابطه‌ی نزدیکی با مسؤولیت‌پذیری معلمان دارد، موضوع نمره دادن به دانش‌آموزان معلول است. چالمرز و فالیده (۱۹۹۶) طرفدار نمره دادن و ارزیابی یکسان برای دانش‌آموزان عادی و معلول هستند، مشروط بر این‌که در برنامه‌ها، انطباقی انجام نشده باشد. چنانچه تطبیقی صورت گرفته باشد، نظام نمره دادن نیز باید مطابق با آن اصلاح شود و این تطبیق متناسب با

محسوب می‌شود. معلم تربیت بدنی عمومی که از «بهترین اقدام‌ها» در برنامه‌ی خود استفاده می‌کند و دائماً نشان داده است که در کلاس او آموزش کیفی ارائه می‌شود، برای کودکی که در کلاس تربیت بدنی به دستورالعملی متفاوت با دستورالعمل کلاس تربیت بدنی عمومی نیازمند است، احتمال بیش‌تری دارد که به یک تیم IEP فکر کند، تا معلمی که از «بهترین اقدام‌ها» پیروی نمی‌کند. مشاور IEP می‌تواند، به معلم تربیت بدنی عمومی کمک کند، تلاش‌هایی را که در برنامه‌ی عمومی به عمل می‌آید (و امکان دارد که مفید واقع شوند) و اجرای راهکارها یا برنامه‌های جایگزینی مناسب‌تر به کمک خانواده و تیم IEP را مستقر کند. در صورتی که معلم به متخصص IEP دسترسی نداشته باشد. لازم خواهد بود از معلم «پیشکسوت تعلیم ویژه» بخواهد، در مستندسازی فرایند به او کمک کند.

فترسیم

معلم تربیت بدنی که از «بهترین اقدام‌ها» در تربیت بدنی ابتدایی استفاده می‌کند، ترس اندکی دارد. با وجود این، مطمئناً تدریس کاری مشکل و مستلزم تعهد و صرف انرژی بیش‌تر، و مراقبت و علاقه‌ی فراوان‌تر است تا به همه‌ی دانش‌آموزان خدمت شود. گرچه معلم نمی‌تواند انتظار داشته باشد که «همه‌ی» انتظارات و نیازهای «همه‌ی» بچه‌ها را برآورده کند، ولی یک معلم عالی فردی است که بتواند به نیازهای بسیاری از فراگیران دارای معلولیت توجه کند و هم‌زمان با آن، نیازهای سایر کودکان را نیز برآورده سازد.

است که در آن، دانش‌آموز معلول اخلال‌کننده، پرخاشگر و به عبارت ساده‌تر، فاقد توانایی یادگیری است. باید به خاطر داشته باشیم که قانون حکم می‌کند، کودکان در برنامه‌های آموزشی بر اساس ارزیابی و اراده‌ی کمیته IEP، طوری جایگزین شوند که با کم‌ترین محدودیت محیطی روبه‌رو شوند. بسیاری از دانش‌آموزان معلول می‌توانند، دستورالعمل‌های آموزشی برنامه‌ی تربیت بدنی عمومی را دریافت کنند و باید هم که چنین باشد. اما به هر صورت، برنامه‌ی تربیت بدنی عمومی ممکن است برای بسیاری از بچه‌هایی که معلولیت دارند، بیش‌ترین محدودیت محیطی را ایجاد کند و این به دلیل تعداد زیاد دانش‌آموزان، سروصدا، نور، و به طور کلی «هرج و مرج کنترل شده‌ای» است که از خصوصیت شاخص سالن ورزش

درصد و امتیاز، باید در نمره‌ی دانش‌آموز منظور شود. و یا اگر نمره‌ای یکسان با دانش‌آموزان دیگر به دانش‌آموز معلول داده می‌شود، باید این تطبیق لحاظ شده باشد. روش دیگر ارزیابی، مدنظر قرار دادن پیشرفت دانش‌آموز معلول و رابطه با هدف‌های اجرایی IEP است. در بعضی از مدرسه‌های منطقه‌ای، ورقه‌ی گزارش دانش‌آموز در واقع ارزیابی شش هفته‌ای پیشرفت در جهت هدف‌های IEP است.

ترس شماره‌ی ۸:

جایگزینی نامناسب

شاید یکی از بزرگ‌ترین ترس‌هایی که معلم تربیت بدنی عمومی با آن روبه‌روست، جایگزینی نامناسب کودک معلول در برنامه‌ی عمومی

تابلوی ۷. مدرسه‌های انتفاعی ناحیه‌ی اکوادور - تربیت بدنی ابتدایی - ملاحظه فرمایند: این فرم باید در مناطقی که مناسبت دارد، به زبان اسپانیایی هم نوشته شود.

عضو محترم خانواده

این فرصت در اختیار من قرار داده شده که به کودک شما تربیت بدنی ابتدایی را آموزش دهم. خواهشمندم با تکمیل این پرسش‌نامه به من کمک کنید که بتوانم به کودک شما درس بدهم. لطفاً این فرم را داخل کیف مدرسه‌ی کودک خود قرار دهید تا آن را به من برگرداند. متشکرم.

لطفاً هر کدام از جملاتی را که توصیف‌کننده‌ی کودک شماست، با علامت (✓) مشخص کنید.

ارتباط بیش از اندازه:

- کودک من، با جملات کوتاه صحبت می‌کند.

- از عبارات دو سه کلمه‌ای استفاده می‌کند.

- از کلمات مجرد استفاده می‌کند.

- برای برقراری ارتباط از قیافه‌های متفاوتی که می‌گیرد، استفاده می‌کند.

- برای برقراری ارتباط از تخته‌ی ارتباطی استفاده می‌کند.

- برای برقراری ارتباط از علائم استفاده می‌کند.

دریافت پیام ارتباطی: کودک من می‌تواند،

- دستورالعمل‌های شفاهی سه چهار مرحله‌ای را دنبال کند.

- دستورالعمل‌های کلاسی دو مرحله‌ای را دنبال کند.

- دستور یک کلمه‌ای را دنبال کند.

- علائم ساده را بفهمد (در این صورت، لطفاً آنچه را که او می‌فهمد، به ما هم نشان دهید).

کودک من از وسایل زیر در تربیت بدنی استفاده می‌کند:

- صندلی چرخدار برقی

- بریس

- کلاه ایمنی

- عینک چشمی اصلاحی

- صندلی چرخدار دستی

- پروتز

- واکر

- سمعک

- موارد دیگر

رفتار کودک من

- دستورالعمل‌های معلم را اجرا می‌کند.

- کمی کمک لازم دارد که تکلیف را ادامه دهد.

- نظارت دائم لازم دارد تا تکلیف را انجام دهد.

- ممکن است از کوره در برود و عصبانی شود.

- ممکن است به صورت کلامی یا فیزیکی،

دست به پر خاشگری بزند.

- چه چیزی باعث عصبانیت و از کوره در رفتن او می‌شود؟

.....
.....
.....

کودک من به خوبی به پاسخ می‌دهد.

- تشویق کلامی

- با دست به پشت او زدن

- برچسب

- دیگر موارد: ...

بازی: کودک من،

- با بچه‌های بزرگ‌تر خوب بازی می‌کند.

- با بچه‌های هم سن خود خوب بازی می‌کند.

- دوست دارد به تنهایی بازی کند.

- کودک من طرفدار بازی است.

- کودک من طرفدار ورزش است.

خانواده‌ی ما از طریق فعالیت‌های زیر، بایکدیگر به تفریح و کسب آمادگی جسمانی می‌پردازند:

.....
.....
.....

منبع

Huetting, C., Simbeck, C., Cravens, S., (2003). "Addressing Fears Associated with teaching all our Children, Teaching Elementary physical Education, May 2003.

زیر نویس

1. Competency	8. Trainer	14. Vocabulary	18. Misfeasance
2. Object-control	9. Extra hand	15. Adapted Physical Education Consultant	19. Bullies
3. low-Organized	10. Sit-Ups		20. Whizzing
4. Dance	11. Station activities		21. Dizziness
5. Physical Fitness	12. Thank you message	16. Individual Education Program	22. Flushed face
6. Self-regulation	13. Intervention	17. Malfeasance	23. Individual Education Program
7. pccr			